

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ РІЗНОГО СЕЗОНУ НАРОДЖЕННЯ

*О.Г. Севастьянов, Н.О. Кірович, А.І. Лівінський, О.В. Севастьянов
Одеський державний аграрний університет*

Викладені результати динаміки росту і розвитку молодняку великої рогатої худоби південної м'ясної породи різного сезону народження. Встановлено, що телята народжені у травні мають нижчу живу масу, через обмеженість використання в перший рік життя зеленого корму, погано пристосовуються до літньої спеки.

Ключові слова: *молодняк, південна м'ясна порода, сезон народження, ріст і розвиток.*

Вступ. Однією з основних проблем сучасності є пошук шляхів і методів збільшення виробництва продуктів харчування. Надзвичайно гострою в цьому плані постає проблема забезпечення білком, особливо тваринного походження, що є основою раціонального харчування людей і забезпечує нормальну життєдіяльність, високий рівень працездатності, стійкість організму до несприятливих факторів середовища, максимальну тривалість життя [1].

У вирішенні цієї глобальної проблеми значну роль відіграє галузь м'ясного скотарства, розвиток якої забезпечив би раціональне харчування населення та продовольчу безпеку держави.

Розведення м'ясної худоби є доцільним та економічно ефективним, оскільки матеріало- та енергоємність галузі в 8-10 разів менша, витрати робочої сили в 10-15 разів, а капіталовкладення, внаслідок полегшення будівельних конструкцій та маловитратної технології утримання худоби, в 3-4 рази нижчі, ніж при виробництві молока [3].

Рівень м'ясної продуктивності великої рогатої худоби, а також якість яловичини та її харчова цінність залежать насамперед від умов вирощування та відгодівлі тварин і досягнутої ними живої маси, а також від віку, вгодованості, породи, статі тощо. Одним з таких чинників є і сезон народження.

Відомо, що залежно від календарних строків народження молодняк за підсисний період набуває різної живої маси. Найкращими вважаються зимові та ранньовесняні отелення корів. Молодняк, народжений у цей час, здоровий і влітку вже може добре використовувати пасовища, давати високі прирости живої маси. Відлучають його восени, що дає змогу краще підготувати корів до зими. Телята встигають звикнути до рослинних кормів і при переведенні на стійлове утримання не втрачають маси, а взимку краще використовують грубі корми. Вирощування тварин влітку обходиться господарствам набагато дешевше.

Мета роботи вивчення впливу сезону народження молодняку великої рогатої худоби південної м'ясної породи на їх ріст і розвиток.

Матеріали та методи досліджень. Науково-господарський дослід з був проведений в умовах ТОВ «Батьківщина» Ширяєвського району Одеської області.

АГРАРНИЙ ВІСНИК ПРИЧОРНОМОР'Я Вип. 71-2.2014 р.

Для проведення дослідів було сформовано чотири групи тварин по 10 голів у кожній. До I групи було відібрано 10 бугайців, які народилися в лютому місяці; до II – також 10 бугайців, однак народилися вони у травні. Дві наступні групи за аналогічним принципом було сформовано з теличок: до III групи було відібрано 10 теличок, що народилися в лютому, а до IV – 10 теличок, народжених у травні.

Умови утримання і годівлі всіх груп піддослідного молодняка були однаковими.

Результати досліджень. Про зміни динаміки живої маси тварин південної м'ясної породи з різним сезоном народження свідчать дані таблиці 1.

Аналіз матеріалів таблиці 1 свідчить про високу інтенсивність росту тварин народжених у лютому. Так, бугайці народжені в лютому (I група) до 7-місячного віку збільшують живу масу в 9,55 рази, в 12 місяців – в 15,47 разів, в 18 місяців – 21,91 рази; а народжені бугайці у травні (II група) – відповідно: 9,60; 14,38; 21,82 рази.

Аналогічна закономірність характерна для динаміки живої маси теличок народжених у лютому (III група): у віці 7 місяців їх жива маса збільшується в 9,82 рази в 12 місяців – в 14,05 рази і у 18 місяців – в 17,48 рази; а народжені телички у травні (IV група) – відповідно: 9,54; 13,38; 17,30 рази.

Таблиця 1

Динаміка живої маси молодняка південної м'ясної породи ($M \pm m$)

Показники	Групи			
	I	II	III	IV
Кількість голів	10	10	10	10
Жива маса, кг :				
- при народженні	25,7±1,2	24,9±0,8	24,1±0,9	23,2±1,1
- в 3 місяці	114,3±7,3	109,4±5,7	112,5±5,1	106,8±6,6
- в 7 місяців	245,4±17,6	239,1±9,8	236,7±15,6	221,3±8,3
- в 12 місяців	397,6±25,3	358,0±24,6	338,5±20,8	310,5±18,6
- в 15 місяців	481,6±19,5	461,3±18,8	381,8±15,6	370,3±16,8
- в 18 місяців	563,1±26,9	543,2±24,8	421,2±25,9	401,3±18,9

При цьому бугайці народжені у лютому у всі вікові періоди мали вищу живу масу в порівнянні з бугайцями, що народилися в травні. Так, при народженні травневі бугайці мали живу масу на 3,21% меншу ніж бугайці, що народилися в лютому; у 7 місяців – на 2,63%; у 15-місячному – 4,40%; у 18-місячному – 3,48%.

Відповідна ситуація спостерігалася за показниками живої маси у різні вікові періоди й у теличок. Так, телички народжені у лютому характеризувалися вищою живою масою при народженні на 3,88%; в 7 місяців – на 6,96%; в 12 місяців – на 9,02%; у 18 місяців – на 4,96% в порівнянні з теличками, які народилися в травні.

Більш повну уяву про інтенсивність росту молодняка в різні вікові періоди, можна отримати на основі аналізу даних середньодобового приросту (табл.2).

Як видно з таблиці 2, у молодняка народженого у різні пори року більш інтенсивне підвищення середньодобового приросту спостерігається від народження до 7-місячного віку. При цьому слід підкреслити, що бугайці і телички народжені у травні (II та IV групи) характеризуються нижчими

АГРАРНИЙ ВІСНИК ПРИЧОРНОМОР'Я Вип. 71-2.2014 р.

середньодобовими приростами живої маси, ніж ті, що народилися в лютому (I та III групи).

Бугайці народжені у лютому в підсисний період характеризувалися вищими показниками середньодобового приросту живої маси (1,07-4,86%) в порівнянні з бугайцями, народженими у травні. Серед груп теличок вищі прирости живої маси (на 5,75-8,48%) також були в народжених у лютому.

З 7- до 15-місячного віку у молодняка усіх піддослідних груп відмічається зниження середньодобових приростів. Різде зниження середньодобових приростів, ймовірно, викликано стресовим станом тварин, пов'язаним з відлученням їх від матерів і несприятливими умовами, що пов'язані з переходом на зимово-стійлове утримання.

При цьому аналіз показує, що певні зміни в утримання й годівлі краще перенесли тварини, що були народжені у травні. Показники їх середньодобових приростів знижувалися й піднімалися більш плавно, ніж у тварин народжених у лютому. Що стосується періоду заключної відгодівлі (15-18 місяців), то він характеризувався досить сталими і високими середньодобовими приростами піддослідного молодняка.

Таблиця 2

**Середньодобовий приріст живої маси
молодняку південної м'ясної породи (M ± m)**

Показники	Групи			
	I	II	III	IV
Кількість голів	10	10	10	10
Середньодобовий приріст живої маси, г :				
- від народження до 3 місяців	984,4±39,7	938,8±30,1	982,2±27,4	928,8±10,4
- від 3 до 7 місяців	1083,4±30,2	1071,9±36,2	1026,4±28,4	946,2±11,5
- від 7 до 12 місяців	994,7±21,3	777,1±31,9	669,9±22,8	583,0±14,8
- від 12 до 15 місяців	688,5±19,3	846,7±29,8	483,7±13,7	490,1±21,2
- від 15 до 18 місяців	1341,6±35,4	1365,0±29,3	656,6±20,2	516,6±20,7
- від народження до 18 місяців	982,4	949,2	727,2	692,4

Аналіз показників середньодобового приросту піддослідного молодняка за весь період вирощування і відгодівлі (від народження до 18 місяців) показав, що бугайці народжені у лютому характеризувалися більш вищим середньодобовим приростом (на 3,50%) проти бугайців народжених у травні, а серед груп теличок цей показник був на 5,03% вищим у народжених у лютому.

Висновки

Залежно від календарних строків народження молодняк за період вирощування і відгодівлі набуває різної живої маси. Так, телята народжені у

травні мають нижчу живу масу, через обмеженість використання в перший рік життя зеленого корму, погано пристосовуються до літньої спеки.

При сезонних отеленнях легше контролювати вихід приплоду, здійснювати санітарно-гігієнічні заходи, формувати вирівняні групи тварин.

Література

1. Дымань Т.Н. Питание человека в XXI веке. / Т.Н.Дымань, С.И.Шевченко.- К.: Либра, 2008. – 108 с.
2. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников. / Н.А.Плохинский. - М.: Колос, 1969. – 256 с.
3. Хингстон С. Как снижаются затраты на производство говядины в Канаде. / С.Хингстон. // Тваринництво сьогодні. – 2010. - №2. – С.21-23.

Севастьянов А.Г. Кирович Н.А. Ливинский А.И. Севастьянов А.В. Особенности роста и развития молодняка крупного рогатого скота разного сезона рождения

Представлены результаты динамики роста и развития молодняка крупного рогатого скота южной мясной породы разного сезона рождения. Установлено, что телята, рожденные в мае имеют более низкую живую массу, из-за ограниченность использования в первый год жизни зеленого корма, плохо приспособляются к летней жаре.

Ключевые слова: *молодняк, южная мясная порода, сезон рождения, рост и развитие.*

Sevastyanov A. G. Kirovich N. And. Livinsky A. I. Sevastyanov A.V.

Peculiarities of growth and development of young cattle of different birth season

The results of dynamic growth and development of young cattle South Beef breed of different birth season were given. It was established that the calves born in May have lower live weight, due to the limitations of green feed consumption in the first year of life, and were poorly adapted to the summer heat.

Keywords: *young, South Beef breed, the season of birth, growth and development.*